

primo. *Decedentes nostras cō
rā oculis nostri alieni deuorant
Quia reuera sicut dicitur. **Math**
viiij. multi veniunt ab oriente et
occidente. i. aliunde a recumbunt
cum abraham isaac et iacob. i. cuz
principibus et prelatis. filii autē
regni eiabantur foras. **Quod** est
contra multos principes et prela
tos modernos qui in domib⁹ ser
uith⁹ et officiis suis alienos de a
lienis terris et tribub⁹ aduocat⁹
filios autem regni. i. homines t̄re
et patrie sue eiabant et repudiāt
et nō amāt.*

Explicit liber numeri.

Sequitur liber de utronomi⁹.

De historia deuteronomij pauca
pono p eo q pro maiori parte non
facit misi qui proposita fut recipi
tulare et qa ut comumn non soler
hua verba inductiae vel litteratu
recitate.

Caplin pmū.

Recipit
dominus filii
isrl. i. qui
septe; po
pulos de
terra pro
missiois
eiciat et
stuerat

sc̄ ethēu. ḡe ḡeseum. amortēu.
chananeum. ph̄re seū. eueuz. et
gebuseum. et qui ipsos penitus in
terimant et confundant. quique cuz
eis pacta non teneant. nec conuigia
simul faciant. nec non qui filii sui il
lorum filias non accipiant. et qui
filios suos cum earum filiabz nu
bere non promittant sed proprias qui
atas totum destruant. et lucos &
orum succidant et ydola conterant
et euertant. Et causā subiungit
ibidem dicens. Populus inquit
sanctus es domino deo tuo et te
elegit deus tuus. Deutono. vii.

Trago **Dic** qui isti septem
populi significant septem vicia. si
vis vide interpretationes in ea et
applica singulos populos singul
vit⁹. filii istorum malorum popu
lorum signant malos actus et o
pationes. filie vero signant malas
cogitationes. Populi autem isra
el furent vici iusti. filii eorum furent
boni affectus. filie autem furent bo
ne spirituales delectationes et co
sensus. Istud ergo est rectum: qui
popul⁹ israelitic⁹. i. populus fi
delis et ecclesiasticus debet de tra
missionis. i. de mente sua sep
tem populos id est septem gene
ra vitiorum mortalium eiecte: et
cum eis familiaritatem seu con
iugium male consuetudinis non
debet contrahere. nec filias eoz
. i. malas delectationes debet filii
fuis id est inter omibus affectibus
copulare. nec etiam contra fili
as suas. i. spuiales m̄itis delectati
ones debet cum istorum filiis id ē
cum malis vitiorum openib⁹ mar
tare. quinimmo aras eorum id ē

main agnitione proda don
amis qualis dominus embre
fuit. males manifestes et fat
tulit profectus. **Gote. Err**
Albus dominus qui sunt in
morio et errandam et mu
tan infinita rostra. Quia em
perio finitum est electi. vno
trivis a talib⁹ solo tris alio
bo **Vivie** qui trace genitu
ris. Et religio vel ecclesia. a qua
se habet dominus fuit septem. propri
li septem gentes hominum
catum. **E**leborum qui incep
tatur fruicu*s*. **F**igari inde a
timebo de quibus trace pro
tempore. **T**empore vero ver est
time. Engels: imperatur et
clementia. **C**onsignare signum captio
ne. **A**ccidens qui pauperis fuit
dominus et promissionis dominus
liber. **V**ulcanum pauperum
inflammato. **A**marcus qui
in*script*uram amans seu ama
rabo*m*us fruicu*s* m*u*ndus: qui
de propriitate dominus amans
et contra alios libenter amans do
quatur. **J**ob. **L**ouise i. aman
tudine amne mer. **C**hananeus qui
interpretatur pollicis / negotiator
signat avos qui possident ma
lum. **I**llo. **R**ex. **T**ra ver In mali
vnu*m*ergo amone que m*u*plata
renses tua iniquitate. **P**here
nas quidam propriates sign
ificantes qui separat ami
cione dicunt. **O**rcus. **P**oi. **V**ic
toria separat propriates. **S**abu*m*
s. **I**mp*er*ator. **P**ope. **I**ncul
ciat*m*uris*s* a gulo*s*
propriates*s* a modis*s* alet*s*

malas cogitationes. ydola eorum.
.. malas opationes. luctus umbras.
... malas excusationes delectat
totaliter existipare. Gene xxxv
Abitate deos alienos qui sunt in
medio vni. et mundamini et mu
tate vestimenta vestra. Quia em
xpianae sancti sunt et electi. ideo
debet esse a talibus consortis alieni.

Vel dic quod terra promissio
nis est religio vel ecclesia. a qua
scilicet eiciendi sunt septem popu
li. scilicet septem genera hominum pec
catorum. Ethicus enim qui interpretatur
stupidus. signat ibecalles et
timorosos. de quibus dominus in ps.
Trepidauerunt timore ubi non erat
timor. Gergeseus qui interpretatur
colonum eiciens. signat raptores
et usurpatos qui pauperes eiciunt
de dominibus et possessionibus eorum
Job. xxvii. Vulgum pauperum
spoliauerunt. etiam. Amoreus qui
interpretatur amaricans seu ama
ra loquens. significat inuidos. qui
de prosperitate aliorum amaricantur
et contra alios licenter amara elo
quuntur. Job. x. Loquacitatem
amoris amorem anime mee. Charianeus qui
interpretatur possidens negotiator
signat auaros. qui possident ma
le seruando. et negotiantur male ac
quiendo. Ezech. xxviii. In multitudine
negociationis tue impleta
sunt interiora tua iniqtate. Phere
seus qui interpretatur separas signat
detractores qui separant ami
cias aliorum. Prover. xvi. Vir
verbosus sepat principes. Jebuse
us qui interpretatur psepe concili
cat. signat luxuriosos et gulosos
qui scilicet testis. et motibus et delecta

tionibus carnis sunt pabuluz et
presape. Zacha. xi. Pasce peco
ta occasioms. Cœus qui interpre
tatur ferus et pessimus signat cru
deles et superbos quibus dominus Gene
xvi. Dic erat ferus et erezione
frattu suorum figit tabernacula.
Ista est ergo veritas quod populus is
rahel. et viri iusti non debent talibus
malis populis. et peccatoribus con
federari. nec eorum consorscia fa
miliaritates vel contubia diligere
vel sectari. sed potius tales debent
de terra promissionis id est de ec
clesia eici. et are eorum et ydola. et
vicia eorum destrui et subici. ut
sic ipsi filii israhel. et viri ecclesiastici
sint sancti domino et electi. Le
uiti. xix. Sancti estote quoniam ego san
ctus sum. Et vel dic quod ethicus
est timor. gergeseus est rapina. amor
teus est inuidia. chanaeus est a
uacia. pherezeus est luxuria. cœus
est superbia. qui scilicet populi sunt
de terra promissionis mentis nos
tre eiciendi. et ibide filii israhel. et
virtutes et merita substituen
tur

Capitulum secundum.

¶ 2

Filiorum israhel vesti
menta non fuerint consup
ta. et calciamenta non
sunt attrita. Et dominus ibi quod
terra promissionis est terra frumenti
olei mellis et vinearum. in cuius
ratis eruput fluvionis abissi. cuius
lapides ferrui sunt. et de eius mortibus

**vers metalla fodunt i qua absq
penuria viuitur. et tcz oim ha
budacia cumulat. Deutero. viij.**

Mor*II* Dic li vis q*p* talis tra**d**e
bet e*c*cc*a* l*re*ligio. q*a* videlicet
ibi debet e*é* fluuij g*ra*u*z* oleu*m*ise
r*ecordiatum* • ordeum grossa
r*u* p*simpli*c*b*z doctrinaz. scum*ta*
subtilium et v*it*liu*m* sci*er*iarum.
mella deuotionu*m*. v*m* a*z* isolationu*m*
Item ibi debet e*é* ferr*u* p*c*ost*ac*e
firmitatem. debet ibi esse es. i. vi
ti p*o*dcatores quoz n*o* debent ibi
atteri vestimenta q*a*. s. cultores
istius terre de b*é*t habere extero
nis honestatis et decetie p*pet*uita
te. nec et*ia* calciamenta que. s. s*u*t
de pelub*z* animaliu*m* mortuoz. q*a*
isti etiam debent habere p*pet*uam
mortis consideratione et humilitate
Ide o ista est tra*pm*issionis que
filii israhel. i. virus c*ot*eplatiuis a
deum videtibus debet inhabitari.
que a chananeis. i. a mal*h* homini
bus debet purgari. **V**eeue*c* ista
debet e*c* terra de q*d*icit sup*n*
nos transibitis et possidebitis tra*egregia*

Hec dicitur q̄ in deserto p̄ q̄d
filii israhel ad terrā p̄missio-
nis ibāt erant tā genera sp̄etū
qui ipsos filios israhel multiplici-
ter infestauerunt et vulnerauerūt
• s. serpens flatu vrens. scorpio. &
dipsas. q̄ scilicet siti iterficiat quē
peccarent. ibi etiā ut ait nulla pe-
nitus erat aq̄ **M**or **S**ic in de-
serto huius mundi per q̄d ad ete-
ne p̄missionis habitaculuz p̄era-
mus sūt sp̄ealit̄ tua mala. s. scor-
pio facie virginis habēs similez.
capite blādiens et cauda pūgēs

hoc est carnis fallacia. serpens ha-
tu vrens. hoc est hostis malicia.
dipsas siti occidens. hoc est mudi-
auancia. et ariditas aquaz non ha-
bens. hoc est diuine gratie caten-
ta. Caro enim in primo bladitur. si
in fine pungit et dampnat. dy-
bolus fuggerendo et temptando ad-
peccatum vat et inflamat. mu-
duis vero cum diuithis suis sitim
auaricie provocat et uterque aqua-
diuine gratie destruit et desiccat.
Psape. v. Nobiles interierunt fa-
me multitudo eorum siti exaruit
¶ CQ Vel dic quod desertum est te-
ligio in qua pro certo hodie inue-
munt aque. et diuine gratie penu-
ria. serpentum vero. et malorum
homim habundancia. Ibi enim habu-
dant serpentes qui flatu verbore
alios homines videntur. et detractores
scorpiones qui retro ledunt et an-
blandimenta faciunt. et adulatores
dipsades vero qui siti iterficiunt
id est mali familiares alienae au-
aricie imitatores. Ideo bene dictum
est. **Ezech. n.** Fili hominis impri-
et submersores sunt tecum. et
cum scorpionibus habitas.

CapEm•inj.

DE anno septimo remissi
ōis a de fuis libertate
donandis fit mēsi deu
tero. xv. sed de hoc vi
de ero. xxi. Vnū autē dicitur hie
Non operaberis inquit in primo
genito louis. nec tondebis primo
genitum ouis. in conspectu domi
ni dei cui. comedes ea per annos
singulos in loco quem elegat.

Hor. **I**n scriptura loquendo moraliter per ouem intelligitur simplex et infirma innocentia. per bouem vero intelligit fortitudo vel iusticia. Primogenita autem istorum bona opera sunt que quandoq; a simplicitate quandoq; a fortitudine mentis p; redunt. Sed reuera sic debet esse q; ista primogenita. i. ista bona opera non debent ad publicuz duci. nec per manem gloria; manifestari. nec lana seu velamina secreta humilitatis priuani. coram domino enim debent talia primo genita. i. talia bona opera nostra ac medi. i. ad solam dei gloriaz ordinari. et nulla vana gloria debet ex eis queri quolibet vel sperari. **M**ath. v. Attendite ne iusticiaz vestra in faciatis coram hominib; zc. **V**nde. gregg. In primogenito louis operari prohibetur et a tondendo primogenito ouis compescimur. quia si quid robustum exercere impimus. in aperto ostendere cicus non debemus. **S**ic et cum vita nostra simplex qd atq; innocuq; inchoat. dignum est et secreti sui velamina non relinquit. nec nudu; humamis oculis quasi subducto vellere se ostendat. **V**el dic q; primo genita significant viros religiosos et clericos tanq; iter ceteros magis dignos. Sed istorum quidam fuit primogeniti louis. i. vires fortes atq; perfecti. quidam primogeniti ouis id est vires simplices atq; infirmi. **I**sta est ergo veritas q; non est in talibus operanduz. quia scilicet perfecti isti ad publi-

ca mundi opera et negotia non sunt trahendi nec in eis occupati esse debet. **P**rimogeniti vero ouis. i. simplices non sunt tondendi nec vellere bonorum temporaluz pernitus denudandi. quia breviter istud est verum q; lana bonorum temporalium debet simplicibus et imperfectis pro sustentamento dimitti. et q; vires perfecti et sancti nunquam debent in temporalib; negotiis occupari. sed coram domino comedii id est in solo dei servitio mancipari. **C**orinth. vn. **P**recio empti estis. nolite fieri huic homini. i. ad dei seruitium ordinati estis. nolite appetere mundi officiu; vel seruitium.

Hec dicitur q; anno septimo debita non repetebatur sicut ex repetitio ad sequentes annos differebatur ut exponit comestor. Et sic ista erat differentia inter annum remissionis septimum et annum iubilei quinquagesimum. quia scilicet septimus annus debita non tollebat sed distebat. iubileus vero cum non remittebat. **H**or. **I**sti duo anni signant duos statos scilicet gratie et glorie. Septimus enim gratiam designat. propter septimum formem spm quem ministrat. Iubileus autem gloriam propter hereditatem paradysi predictam quam restaurat. **I**stud est verum q; debita id est peccata septimo anno i. per gratiam non ex toto tolluntur quia scilicet adhuc reatus et obligatio ad penas remanet. qui anno sequenti id est post mortem in purgatorio repetitur. **S**eo vera iubileus id est glorie statu;

omnia debita totaliter etiam quam
tum ad penam dimitit. et homi
nem liberū prossus reddit. ¶ Et
si vis adhuc dic qm in anno septi
mo seruitus ex toto remittebat.
et homo liber efficiebatur. debitū
tamen ex toto non quitabatur. si
vlog ad annum sequentem diffe-
rebatur. Sic rere per septenari-
um gratie et sacramentū remit-
titur seruitus. i. culpa. non tamē
remittitur debitum. i. pena mimo-
si ipsam homo in anno presentis
vite soluere differt. necesse est qm
soluat in alio Tunc enim dicetur
sibi illud. Math. xviiij. Redde qd.
debes.

Caplin. n. j.

Hec cōsequenter p̄cipit
de luce. i. de nemore cur
sa altare nō plantādo
ad tollendum rituz gē
tilium q̄ lucos dñis suis dedicabat
Et ideo dicitur sic. Non plantabi
tis lucum et om̄ne arborē circa
altare. Deutero. xvi. **T**or
Altare est religio vel ecclesia. Lu
cus seu arbor umbrosa est v̄itio
rū excusatio. statua que dicitur a
stando a que erat imago facta ad
laudem et ad culturam dyaboli ē
peccati obstinatio et cōfirmatio.
et dyaboli ymitatio **I**sta ergo ab
altari ecclesie debent remoueri.
quia scilicet lucus. i. vitiorum ex
cusatio statua. i. peccati obstinatio
nunq̄ debent in religiosis & ecclia
sticis iuueniri. sed potius si pecca
te contingat omnia debent a pre
lato resecari. & a statu et obstina

Constituti
te statuas. lucos qg succidite. **Vl**
dic qg statua. dyaboli ymago et
ymitatio. lucus. ignoratia et re-
utatis obumbratio. sunt ab alta-
ri ecclesie repellenda. **Vl** dic qg
altare e cor a cetera per omnia si-
cut fūp.

Capítulo 1

Vdices p̄cipiūntur in
portis sedere et q̄ si ab
guū aliq̄d emerget ne
gotiū dēbat ad sacerdo
tes recurrere et eotū iudicuin q̄
tere et tenere. Qd si quis supli
ens tenere de dignabatur statim
interfici iubebat. Cūctus inq̄t po
pulus audiēs timebit. vt nullus
deinceps intumescat supbia. Deu
terono. xvii. **M**or. Allega hie
q̄ habes exēplū de appellādo de in
note iudice ad maiore seu etiam
ad eū recurrēdo qn̄ de negotio
de sētentia dubitabatur. Ic̄ hie
allega exēplant quō sacerdotib⁹
.i. platis est obediendū. et quō o
bedire de dignās et supbiens gra
uiter pumebatur et allega simili
ter ic̄. **V**l̄ die si vis et allega quō
vnius pena ē tror multor. **I**l
Hec ponitur q̄ si q̄s aliu ad
uiendum dñs ahem in d
ceret interfici et lapidibus obrui
deberet et hoc etiam sicut sup̄. xii
ponitur. si non solum erat de
traneis: immo etiam de fratrib⁹
filis uxoribus et p̄p̄mquis. Si
inquit manus tua primum super
eum. et post te ois p̄plus mittas
manum. **M**or. **I**stud p̄

allegāi q̄ pietas fidei piētati pntū
p̄fret̄. et q̄ cōsaguitatis vīneu
iū soluit vbi quis m̄ ydolatriā v̄l
heresim labit. m̄ tātū q̄ frater a
fēl̄ filius a patre occidi iubetur
Et allega ḡnalič cōtra hereticos
qui alios mouent ad ydolatriaz
et ad male credēdū. q̄ scilicet statim
de et de medio tolli et lapidari. i.
duris sētēchis castigari. **C**

Dicitur regis eligēdi pōnit
hic dñs dices. Non potens
alterius gētis hōem regē facere q̄
nō sit frater tuus. cūq̄ cōstitut⁹
fuerit nō m̄tiplicabit sibi equos
nec reducet p̄pl̄m in egyptū eq̄ta
tus nu neco subleuat⁹. non hēbit
vxores plurimas q̄ alliant eoz
eius nec argēti l̄ auti immēsa pō
derā congregabit Legat deut̄ono
mū legis. n̄ eleuet cor suū super
frēs fios p̄ supbiaz. nec declinet
ad dext̄rā siue ad sinistrā. **M**or

Ista dñia cōpetūt l̄ p̄incipiū p̄la
to. q̄a reueca iste sp̄ debet effici e
ligi et assumi de gremio de secta l̄
de pata dū tamē sufficiēs īueniat
tur. Nō enī dēt p̄fci hēticus orto
doxis. layc⁹ clēticas. secularis cle
ric⁹ religiōs. extraneus domesti
cas de collēgio et de gremio dñz af
sumi. cuius vita et mores meli⁹
possunt alios cōformati. **V**nde nu
meri xxxvi. Cūcte femine. i. cūc
to ecclē maritos de eadē tribu ac
cipiant ut hereditas permaneat
in familias. Et bene dicit ut here
ditas permaneat in familias. q̄a p
certo q̄n tex l̄ plāt⁹ de aliena ēbu
i. aliena p̄ua sumič. hēdicas bñ
ficioz ecclē n̄ remanet i familias
suis ymmo ad illos q̄ sūt de illius

platī p̄tib⁹ deriuat̄. q̄ sc̄ illi bene
ficiātur et p̄mouētur. filii v̄cō ec
clesie dimittuntur. Ideo illi p̄nt
dicere illud. **T**renor. nn. **V**ēdi
tas n̄a versa ē ad alienos. dom⁹
noſtre ad extraneos. Tal̄ ergo
tex iudei p̄ platus debet generali
ter tria fugere. et tria facere. fu
gere dico debet tria. sc̄ p̄paz et
elationem. et hoc est qđ d̄i. non
multiplicabit sibi equos. Item
auantiam et ambitione; et hoc ē
qđ dicitur q̄ nō cōgregabit argē
ti et auti immēsa pondera. Itē
amicorum carnalium affectione;
et hoc est qđ dicitur. nō multipli
cabit sibi vxores. i. carnales parē
tes. de quibus scilicet filios a ne
potulos recipiat. propter quotū
affectum iusticiam de relinquit.
Constat enim q̄ ista tria deſtru
unt hodie reges prelatos et ſupe
riores noſtres. scilicet pompa i q̄
expendunt plus q̄ licet. auantia
a propter quam congregant pl̄
q̄ deat. carnalis affectus per
quem nepotes congregant et di
ligunt plus q̄ oporteat. et ideo
dicit solinus q̄ i capronea yndie
insula mos fuit nullum regem eli
gere qui pater esset. quimymmo
ſi liberos educare vellet exueba
tur regia potestate. quod ut ait
siebat ne regnum fieret heredita
rium. **I**tem alia tria deſ
bat facere scilicet studere pruden
tiam. humilitatem seruare. i ius
ticiam custodire. Decet enim re
gem vel ſuperiorem. q̄ habeat
prudentiam et scientiam. ideo
bene dicitur q̄ ipſe debet legere
deuteronomium librum. s. legis

Item decet q̄ habeat humilitatem
et modestiam. ideo dicitur q̄ pno e
leuetur per supbia sup fr̄es suos
Item decet q̄ seruet eq̄tatez v̄
iusticiam. ideo dicitur q̄ p accep
tionem personarum aut munerū
non debet declinare ad dextram s̄
finistram rad vnam partem pl̄
q̄ ad aliam. iuxta illud. **V**saye.
xix. **D**e c̄ via ambulate i ea. nō
declinabitis neq; ad dextram neq;
ad sinistrā. **E**t iheremie. **xxxviii.**
Regnabit rex et sapiens erit et
faciet iudicium et iusticiam in terra. **E**t
aduerso q̄ hic dicitur q̄ postq; se
detat in solio regni sui scribat si
bi volumen legis et accipiens ex
emplar et cetera. **I**n quo notatur
q̄ regis et superioris est sedere.
et in uno loco stare. nō vagari et
etiam dum sedet. i. dum est i otio
et quiete in libris debet legere et
studere. **E**xemplo antiquorum
regum qui ut communiter fuerint
philosophi et litterati. **E**xemplo
etiam karoli magni qui tabulas
portabat et in otio scribente nō es
sabat. **L**uce decimo sexto. **S**e
de cito et scibe. **V**el dic q̄
rex israhel est iustus. qui vxores
plurimas idest delectationes car
nales vel sollicitudines tempora
les non debet habere. ne ami
mum eius possint allucere vel tur
bare.

CapEm·vig

qui in fidie domini et sine precepto
ipsius aliquid dicere intercia iu-
beatur. ¶ Moz ¶ Quod
allegari potest contra malos officia
ales et balluos dominorum: q[ui] si
ne mandato maiorum faciunt mali-
ta mala. et nomine eorum papillae
et loquuntur et exequuntur mul-
ta iniusta: que tam ab ipsis dominis
non fuerunt precepta vel deo. Ite
remie. xxiiij. Non mittebam pro
phetas et ipsi currebat. non loq-
bari eis et ipsi prophetabant. Ta-
les ergo iubentur puniti. quinym
mo sepe videamus eos intercia et
suspensi. ¶ Vl allega contra he-
ticos: qui in nomine domini et sub
umbra et titulo vere fidei loquun-
tur et predican mala falsa prop-
ter quod merentur iacteate sup-
picia et tormenta. Sapi. i.
Os quod mentitur occidit ani-
mam.

CapItm. ၁၃၂။

Domin⁹ manda⁹ p
cessuros ad bellum
fortiter agere · hos
te⁹ q⁹ non timete ·
Vetumptamē qua
tuor genera personarum remittū
tur a bello · scilicet qui edificau-
erunt domum sed necdum eam de-
dicauerunt seu incauerunt · qui
desponsauerant vxorem · sed ea⁹
necdum duxerant · qui plantaue-
rant vīeam sed necdum ipsam
comunem fecerant · qui pavidi e-
rant · et qui formidinem incurre-
rant · Omnes enim isti desiderio
revertēdi poterant corda a horū

Nū notabile legit hic
deu. xviij. s. Si quis
fingēs se xp̄bētā nō mi-
sus a dño voluerit la-

qui in nos dñi et fuit pugna
ipius aliquid dicere multa
trahit. **T** **O**ra. **C** Quis
magis potest contra malum si
de bellis dominos
ne marato maiorum facit
ta mala. et nomine socii papili
te loquuntur et prequieantur
ta misericordia que tam ab ipso dñi
sō fuerunt prompta ei via **V**
enim. **P**ro. Non mitib[us] i
betas et ipsi anteb[us] non
ni eis et ipsi prophetant
ergo subvenient puma qui
sepe videmus eos misericordia
enori. **V**allega contra
qui in nomine domini
ea et titulo vere fidei loc
e predicant multa falsa pu
quod mercenarii laetare ha
acta clementia. **Sapi.** i
quod mendaciter ocedit am
m.

Capitulum

Omnes manus
effusos ad bellum
fronte agere
es q[uod] non dimit
Verumptamē
tutu gentiles personarum cern
tue a bello. scilicet qui confida
erunt domum seu nictum sibi
dicau erunt seu incauerunt. et
desponsauerunt vobis sibi
necrum durare. qui plor
erunt vineam seu necrum ip
simun fecerant. qui p[ro]p[ter]a
erant et qui formidionem ma
nerant. **O**mnes enim isti de
tempore diu invenient transi

dissoluere. et ideo melius eis erat
anto pugnam credere q[uod] a pugna
fugere et alios enervare. **D**eutō.
xx. **I** **O**ra. **C** **I**sta possunt ge
neraliter applicari q[uod] melius ē in mi
norib[us] age q[uod] maiora aggredi et
succumbere. meliusq[ue] ē in actua
vita viue q[uod] in cōtempatu de fice
re. et melius ē in seculo sub laxiori
disciplina manere. q[uod] ad religio
nem ascendere et per constantias
retroire. **P**er bellū em in scriptuā
status religiomis atēplatiōis et p
fectiōis significatur. in q[uod] sc̄i opera
vitia magis ardue dimicat. **L**ob.
vii. **M**ichtia ē vita hominis sup[er] terra
Per locū p[ro]ptrium vero seu patam
intelligitur mundi status vel cois
conditio sive gradus. **I**gitur istud
est verum q[uod] a bello contemplati
ue et perfecta vite. q[uod] uox genera
hominū imperfectoru[m] remittunt.
ipisq[ue] cōsuluntur q[uod] in seculo rema
neant. et q[uod] arduam bellandi con
tra vitia vitam nullatenq[ue] aggredi
diantur. **E**t isti sunt illi qui domū
sua q[uod] omnia continet. scilicet carita
tem necdum per executiones bo
norum opum iniiciaverūt. q[uod] vox
re[bus] ita necdum p[er]fecte duxerūt
nec sibi ea p[er]seuerat p[er] p[er]fectionis
xpositum accepérunt. qui vineas
suam id est bona sua temporalia
necdum cōm[on]it p[er] elemosinam fe
cerunt. qui formidinem aggredi
endi difficultia et sustinendi graui
a necdum totaliter dimiserunt. **D**o
mus enim nostra est caritas. que
bonis affectibus edificatur. et bo
nis operibus inicitur. quia secundū
Gre. p[ro]batō dilectio is exhibicō ē
operis. **V**ox est ḡtia que p[er] bonū
xpositum de sponsatur. et p[er] per
fectam constantiam accipitur. et
nobis matrimonialē copulatur.
Math. i. **J**oseph filiū dñi noli ti
mete accipere mariā uxorem tuaz
Ista est vox qua mediata bonos
filios. i. bona opera generam⁹. q[uod]
sicut dicitur i. ps. **V**ox tua sicut
vitis abundans in lateribus do
mus tue. **V**inea nostra est bonorum
temporalium libertas. que sc̄i p[er] ac
quisitiones plantatur. et p[er] elemo
sinā et alia misericordie opera cois
efficiatur. et ad usus omnū appli
catur. Oportet ergo q[uod] dominus neā
caritas per bona opera dedicitur.
q[uod] vox neā gratia per similitudines
xpositi ē dicitur. q[uod] vinea nostra
temporalis libertas alis p[er] elemo
sinā cōmunicetur. et q[uod] etiā timor
et imbecillitas a nobis penitus ab
dicitur. si ad spūiale plūm contra
vitia et ardua contemplativa opera
volum⁹ sufficiētes et ydonei habe
ri. et a retrocessione inconstantie
ēē tuti. alias em possemus facilē
deficē. et ab assūpto bono xposi
to retroire. et sic possemus fugere
et peccati alis hoc videntibus cau
sa dare. q[uod] p[er]erto secundū doctrinā
sancti petri. melius est ardua nō
aggredi q[uod] post cognitiō ex retroī
ti. Verumptamē ex quo bellū istud
aggressi sumus. et ex quo statu[is]
perfectionis accepim⁹. necesse est
q[uod] fortiter dimicem⁹ et sperates
in domino nunc de nostris vitib[us]
presumam⁹. ps. **V**iriliter agite
et confortetur cor vestrum. **T**
B **C** **V**el si vis dic q[uod] vinea no
stra est scientia que per predicati
ōis debet alis cōmunicari. sic sup[er]

Vl dic q̄ bellum signat disputa
tionem et pugnam contra hereti
cos que non est aggredienda ho
mim imperfecto necdūz in sc̄ientia
do m̄ificato l̄nhabituato. q̄ sc̄iliz
si v̄c̄etetur et fucumberet fuga
sua aljs simplicibus scandalū fa
ceret et eorum incredulitatis aut
pecculicā esset. **C**

Dominus precepit. q̄ dum
aliqua ciuitas expugnat
fructuose arbores que sunt circa
eam nullatenus succidantur. sed
steriles et siluestres p̄ machinis
succidi uibent. **M**or **C**iuitas
ē peccator qui tūc t̄pis expugna
tur quādō a prelato red arguitur
et urgat. Arbores fructuose sunt
aliqua bona que sūt i ipō. Instru
ctuose vero sunt ipsi vicia et ma
la. Ista igitur est veritas q̄ pre
latus v̄l q̄cūq̄ corrector qui vult
aliquam ciuitatem. i. aliquam per
sonam impugnare et corriger.
summe debet cauere ne i ipsa sue
cidat arbores fructuosas. i. condi
tiones virtuosas. sed solum steri
les et siluestres. i. viciosas. quia
multuz debet cauere corrector ne
per incautam correctione; et au
steram punitionem hominem ad
deter̄ p̄trouocet. et sic in eo vir
tutes et nō vicia eradicet. **M**ath
xiiii. Ne forte colligentes zizania
eradicetis et tritacum. Et p̄p̄ns
sibi arboribus silvestribus. i. ex il
torum malorum iniquitatibus fi
unt contra eos machine ad eos
destruēdum. quādō mala istorū
testimonia sunt causa ad eos pu
niendum. puer. v. Iniquitates
sue capiunt impiū **V**l illud alle

ga ad dyabolum q̄ peccatorem so
fundit cum propens suis malis.
Vl dic q̄ ciuitas capion
da est scientia gentium; et doctrina
philosophica ad v̄l catholicos co
uerēda. **I**n ista ergo arbores seu
ciuitate. i. bona documenta et bona
dicta sunt seruāda. arbores vero
siluestres. i. mala et erronea dicta
sunt penitus extirpāda. **M**atthei.
xiiii. Elegerunt bonos in vasa sua
malos autem foras miserunt. Ve
re. p̄tamen si est possibile. de ip
si arboribus silvestribus ipsius
ciuitatis. i. de ipsis malis documē
tis sententias ipsius philosophie
v̄l gentilis secte licitum est facere
machinas. i. argumēta ad eam so
fundendam q̄ sc̄ilicet nūq̄ error
infidelium melius confūditur q̄
quando ex propens suis libris et
erroribus contra eum machine
eriguntur. a ipsius malicie conui
cantur. ita q̄ tunc potest ei dia
illud. lu. xix. Ex ore tuo te uiuico
sue nequaā. **E**

Nec pomitur q̄ quando popu
lus isel ibat ad pugnandum
contra aliquam ciuitatem: ante om
nia debebat sibi pacem offere. q̄
si pacem recipiebat et portas ap
riebat. ipsaz s̄b tēbuto uiuere di
mittere debebat. Si autem nolle
bat obediere. sed bellum potiū pa
cate moliebatur. tunc impugna
ri spoliari et destrui uiebatur.
Mor **S**ic vere carissim. si quis
prelatus v̄l corrector contra ali
quam ciuitatem. i. contra aliquas
personam puniendam properat.
iustum est q̄ ante omnia pacem
sibi offerat. et q̄ misericorditer

ip̄lū uidebit q̄ possit p̄mi
fundamentum trahat. **M**atthei
x. Orem q̄ dñs p̄ huic domini
dō si paru impudet se emen
dere p̄mitit sub tabuto. A. 16
obueni et alpina ipsi v̄lue
ce nō uolunt. ab anterea in
pugnare et correctōe manu
hām compescat quia sicut dicit
Iustus p̄p̄z non vult defen
dam pacatas. sed magis et en
uerante uiuat. Si vero noī
pacem traxit. nec sub tabuto
i. obducentia q̄ iustum est faci
re. tunc nō est ipsi hām col
ligare. et si hām traxit l̄
grauare et se alii qui v̄to nō
vule cogi possint uictoria facan
grātia domini. **E**t. **xv.** See
u. mālo et uictoria a compedes
Uiam uictoria domin⁹
anta impios procedere. quia co
sde nō est at ipsi pāte de milie
cordian p̄ sc̄upores effere q̄
qua tempore non curat solēt eos
p̄p̄lū dōcēp̄rare.

Capitulum.

Quoniam quis iniuste q̄
suum pulchrum capi
uam suam in uxorem
tolibat accipere. ipsa
p̄p̄ in comum suum debebat i
tenuisse. quod hoc q̄ via silea
p̄p̄ p̄fice xxvi. hoc ista p̄t or
biens rebas facere. quia sc̄i p̄
restituebas et sāne capillorū fu
erunt tace. donec arbores vñ
gas hoc circumstare. tandem
dōles vestimenta sua in quib⁹
capillū despice. et finalit in

ipsum iudicet et si potest per mis
fuetudinem ipsum trahat. Math
x. Peimuz dicate pax huius domini
Qd si pacem recipiat et se emen
date promittat. sub tributo. i. sib
obedientia et disciplina ipsius viue
re tunc dimittat. et ab anstera im
pugnatione et correctione manu
suam compescat qua sicut dicit.
Ezechiel. xvij. non vult de morte
peccatoris. sed magis ut con
uetatur et vivat. Si vero nolit
pacem recipere. nec sub tributo
i. obedientia quod iustum est face
re. tunc necesse est ipsius seueritatem
castigare. et si sit necesse destruere
et grauare. ut sic illum qui verbo non
vult corrigi possint verbora fran
gere vel domare. Ecc. xxij. Ser
uo maluolo tortura et compedes
Tali modo etiam videtur dominus
contra impios procedere. quia co
tidie non cessat ipsis pacem et miseri
cordiam per scripturas offerte quod
qua recipere non curat solet eos
perpetuo comedepnare.

Capitulum viij.

Quoniam quis mulierem gen
tilem pulchram captiuam suam in uxorem
solebat accipere. ipsa primo in domum suam debebat in
troducere. que ad hoc quod viri israelita
possent uxori fieri ista per ordinem debebat facere. quia scilicet pri
mo debebat cesari capillorum suorum radere. deinde debebat vngues
suis circumcidere. tandem debebat vestimenta sua in quibus
capta fuit deponere. et finaliter in

domo sua sedens debebat patrem
suum per unum mensem deflere.
et sic poterat ab israelita accipi.
et ipsius uxor esse. Deuteronomij
xxi. **M**or **D**ic allego
rize quod talis mulier gentilis et cap
tiva signat scientias gentium et
philosophicas disciplinas. que scilicet
a nobis captiva ducitur quando per
subtilitatem intellectus in utilita
tem ecclesie vertitur ita quod quasi
compulsa fidei famulatur. **I**gitur
si aliquis israelita uidentes de
um. aliquis theologus uideret
huiusmodi mulieres. et philoso
phicam disciplinam delectabilem
et pulchram. placuerit quod sibi ipsam
legere studere letat. an omnia
necessa habet superfluitatem
ipsius. et ipsos errores gentium
immixtos eidem penitus amouere.
et vngues capillos et vestes. et
quicquid exterius gentile et he
reticum sapere uidetur deo ex
sacra scripture contrarium gladio
intellectus et fidei totaliter rese
care. Et sic erit licet istam ux
orem tibi sumere. et ipsam sci
tiam gentium poteris israeliti
cam facere. scilicet ad usum ueritatis
et fidei applicare. Gene. xii. Ec
ce uxor tua accipe eam et vade.

B **D**ic quod ista mu
lier est anima peccatrix. que scilicet
pulchra dicitur pro eo quod in pul
chritudine naturalium a domino
deo constituitur et creaturam. Per ca
pillos vngues et vestes que sunt
quedam res quasi non naturales
sed accidentiales. non rursum sed mor
tue. non necessarie sed superflue
intelliguntur ipsius malorum mores.

et peccata mortalia. **Vnde** capilli
signant malas cogitationes. vii
gues manuum signant malas o-
perationes. vestimenta cuius quibz
capta est significat male conuer-
sationis mores et conditiones. **Igi-**
tur quando de muliere gentili debz
fieri israelitica. de ancilla uxori.
de serua libera. de aia peccatrice a-
mina sancta. et quando ad casti-
conubiu qd fit in presenti per gra-
tiam et in futuro p gloriā est ad
mittenda. quatuor sunt sibi nece-
ssaria. scz q per pententiam et co-
fessionem radat capillos capitū sui
. omnem cordis immundā cogi-
tationem. circūcidat vngues. i. o-
nem supbiam et mortuā opatio-
nem. mutet gentilitatis vestes. i.
dēm malam conuersationem. sede-
at in domo cōscientie p suipsi? co-
siderationē. et defleat patrem et
matrem. i. mundū et carnem a o-
nem quā exī contraxit maculaq
et infectionez. dicendo illud. **Ite**
remie. xv. **Venibz** mater mea qd
genuisti. Et sic post triginta dies
qui cōstant ex denario ter ducto
. post completionem decem man-
datorum et trinitatis fidem vir il-
le qui in crucis prelio eam acqui-
suerat et ceperat scz crux xpia-
nā aiam sibi p grām despōsabit.
et corpori suo mistico spūalit iun-
ges uxorem et spōsa spūalit cose-
rabit. **Osee.** i. **Vade** et accipe ux-
orem formicariam. Et sequitur sa-
plo sequēti **Sponsabo** te mihi i si-
de. **¶** **Vel** dic q istud potest ad
lēam dia de anima gentili p pre-
dicatorem conuersa. que ad hoc
q corpori xpī mistico. et ecclē diuin-

Homo qui habebat duas uxores. unam predilectam et alteram odiosam. et fuerit filius odiose primogenitus. et voluerit diuidere hereditatem inter filios suos. non poterit filium predilecte primogenitum facere. sed filium odiose primogenitum faciet. dabitque sibi de omnibus que posset cuncta duplicitia. ipse enim est principius liberorum eius. et ei debetur primogenita. **O**ro. **D**ic quod hoc potest significare prelatum. Due uxores eius sunt carnal affectio predilecta. et propria ecclesia odiosa. Primogeniti sunt filii ecclesie et illi qui sunt de ecclesia. vel de parata peregrinati. qui videntur hodie filii odiosi. secundogeniti sunt carnales amici. quos scilicet uxor eorum predilecta. carnalis affectus gaudavit. **I**gitur istud est verum. quod quando homo iste scilicet platus vult inter filios et subditos suos loco sua. beneficia diuidere. non debet primogenitos ecclesie filios postponere. nec carnaliter dilectos istis primogenitum anteferre. et principales facere. nec primogenita id est beneficia pinguiora quam debebatur primogenitis secundogenitis debet esse. sed istis primogenitis filiis. et virtus sufficientibus et bonis ab ecclesia peregratis cuncta duplicitate. **I**sti enim sunt principium liberorum eius. id est isti sunt primogenita et pinguis id est principia beneficia talibus debent dati.

Cuius familiæ exterritum faciunt
modo multi qui filios corporales
fratibus amantur ita q[uod] ipsi
plangendo afflictione illud.
Tem[us] inq[ui]us Dennis[us] n[ost]ra verba e[st]
ad alios & d[omi]ni gen[er]e x[po]n[em]us
Demagogia mea an tutius n[on]c
exim fonsq[ue] tentatione me
an? **V**idelicet q[uod] due vxores s[un]t
animæ qui oculis & cœro q[uod] d[omi]ni
languit. **V**ie tamen sapientis non
debet filios affectus et op[er]as au-
mis. p[ro]m[ulg]ari n[on] s[un]t filii. animæ
affectibus et operibus ambigentes
et cetera.

Cuius tamen contrarium facūt modo multi. qui filios corpales spūalibus anteponunt. ita q̄ ipsi plangendo possunt dicere illud. **ccen. nn.** Veritas nō versa ē ad alienos. Et illud. gene. xxvij Primogenita mea an tulit. nūc etiam fuit benedictionē me am. **Vl'** dic q̄ due uxores fūt anima que oditur. et caro que diligitur. Vir tamen sapiens non debet filios. i. affectus et opera car mis. primogenitis filii. i. amime affectibus et operibus anteferre et cetera. **D**

SI genuerit quis filium pro teruum et contumacem et qui non audiat patris et matris imperium: debebant pater et mater eum apprehendere et ad semetū iudicium ducere et dicere. **F**ihius iste noster proterius et cōtu max mādata nostra audire contempnit. comessationibus vacat luxurie atq; conuiuīs. lapidib⁹ obuerit eum vīnūsa multitudō. **Mor.** **I**stud p̄t allegari contra malos et proteruos subditos qui sc̄z patri suo et m̄ri. i. ecclēsie obedire nolūt. sed proterui contumaces ludis et comessationibus intendunt. quia sc̄z parentes. i. prelati eorum lapidib⁹. duris correctionib⁹ merito ipsos obruūt et confundūt. **I**sta enim est veritas q̄ oēs debent eum lapidare et obuerere et castigare et corrigere incepere et arquere. qui parentibus suis tam carnalib⁹ q̄ spūalibus uistis et licatis de dignatur obedire. et magis studet comessationibus et luxurie intendere et

vacare. **O**s potissimum de apostolis debet dīcī: qui reuera q̄a iugo obedientie se subtrahunt p̄merētū ab oīb; lapidari. **E**

Hic p̄cipitur q̄ ille q̄ captiū tuam du, erat uxorem si sibi tandem displiceret poterat eam dimittere. ipsam tamen nō poterat in seruitute reducere. nec per potentiam opprime. sed liberā p̄mittebat abire. **Mor.** **S**ic vere si q̄s habeat aliquē aīcū sib i cōiugio. i. familiaritate et amici a cōunctū. nullomō ipsum debet opprimē l' turbae: nec p̄ potētiaz ledere l' ḡ uaē. sed potius si sibi n̄ placet oportet grata dimittere. a se ab eius cōsortio segregāc̄ q̄a sicut dicit seneca. Turpe est cum illo bellum genere cum quo familiari vixens. **No**

Capl. ix.

A

Oyses volēs q̄ nō p̄ mixta sint ad mūicem terum negcta. fecit p̄ hibitionē ḡnale q̄ vir nō vteret̄ teste muliebri et ecōūso. **Deute. xxv.** **Mor.** **A**d hoc allegari p̄t q̄ nullus dēt alterius officium usurpare. quia. s. inter iūges viri nō dñt muliebra officia facē nec taliter effemiarū l' e. molliri: q̄ se relint in reb⁹ femineis occupare. uixta illud seneca. **S**i te maritū. et virū cōgita. Qui lier etiā nūq̄ in tantā resamā debet erūpere q̄ virō cōcepto mitat extētora negcta p̄tractāc̄. quin imo feia i dōesticis muliebrib⁹ se viri vero in arduis et virilib⁹ se

m **n**

se dñt iugiter exercere. Qd tñ
est cōtra viros effeminitos et cō
tra feias p̄fuptuosas q̄ vestē viri
lē mitū induē. inq̄tū oia negotia
etia regimē dom⁹ et alia q̄ viros
cōcernūt volunt vitis postpositis
ordinaē. Vn puerbiū gallicū est
de talibz dñabz. q̄ ipse defēit bra
cas domus. Ita q̄ talibus q̄ et vi
ros regūt. et virotū negotia fa
tere volunt p̄t dīa. Iheremē.
xxxi. Faciet dñs nouū sup tra.
feia circundabit virū. Cōtra illis
apli p̄me ad thimoth. in. Mulie
rē docē m̄ ecclēsia nō p̄mittō nec
dñata in virū Et merito. q̄ feia nō
debet ēē vita dominā sed hælla In
euus signū mulieres perside fig
nū pedis sup caput p̄ ornatu por
tāt. qd etiā plis et paosis lapidi
bus ornāt. Hoc at facūt vt essa
subiectas et sub virotū pedibz se
ostēdāt. iuxta illud. Gene. in.
Sub viri potestate ens. ipē domi
nabit tui. verba sūt dei ad mulie
rē // **L** ¶ **Vl** dic q̄ illud spūalē
p̄net ad platos. q̄ viri nomīne
cēsent. q̄a sc̄z multi sūt ita hebetes
et effeminiti q̄a feminis. i. a suis
subditis se p̄mittūt gubernari a
regi. Ecōtra multe feminē. i. mlti
subditī tatis supbns induūt q̄ vi
ros suos. i. platos gubernare mitū
tur. et sic viri feminine. feminine ve
ro vestibus viroz induūt. **Psa**
ye. in. Mulieres dominate sunt
eis. // **C**

Si quis per viam incedes aunculam
super pullos inueniret cuban-
tem, non debebat utruque simul ca-
pere, sed matre captis filiis debat
libera punitio. **M**or **I**stud

exponunt doctores sic. **A**ntea
nam q̄ mater ista significat littera
eam sacre scripture: que in mul-
tis passibus sub se habet pullos
occultos. i. sensus et intellectus
spirituales absconditos. **I**gitur
nos de matre ista. i. de hystoria vñ
littera non debemus curare. sed
pullos qui subtilis latitant id est
intelligentias spirituales debeant
assumere et tenere. quia sc̄ non
est magna vis de littorali hysto-
ria. dum tamen habeatur spiritu-
alis intelligentia. **A**liqui solā lit-
teram sectant̄. et sic filios dimit-
tere et matrem retinere conant̄.
contra illud apostoli. **H**oma. vn
Non ambulemus in vetustate lit-
tere. sed in nouitate sp̄us. **T**o
Vn̄ istud potest allegari contra
duros et crueles. qui non soluz
seiuunt in personas. sed etiam in
bonia seiuire non cessant. Suffice-
re deberet eis si pullos id est si bo-
na possint habere. et sic matrem
id est personam liberam dimitte-
re. et eam captiis huī modi filios
non curare. **C**uius cōtraū multi
faciunt. qui sc̄ et bona rapunt.
et psonas perimunt vel affligunt.
Vnde iob. xxiii. Nudos dimituit
homines vestimenta tollentes. Seq-
tur. **D**e cītatibus fecerunt vicos
gemere et anima vulnerorum
clamabit. **T**o **E** **G** Vel sc̄m
alios dic q̄ mater ista est carnal
concupiscentia. pulli eius sunt
carnales affectus et actus. **I**lla
est ergo que omnino teneri et era
pulli eius scilicet mali affect⁹
sensus et actus tenendi sunt et

experimentum ad effectum ve-
nient comprehendit. Ita est enim
assumpta quando certis non stre-
cibus. Ita et illa que abebat sa-
craconsecrationem te que tribus o-
culis exortu obstat. Istam
mentem q̄ prometamus in car-
ni nostro pacere sufficiat tamē q̄
polos eius possimus septem
concreta. Ad huc videtur facere d.
Iudeo. Iudeo. xxi. 10. q̄ matris a fū-
suis no detebant in die eadē m-
molaria. q̄ concupiscentia carnis
et ipsius malitiae nos perfundit
sumus per dominum eructum. Dic
ponitur illud. Non sacerdotem in trou-
er alio. Jam. Non nouem ve-
samento his transfiguratus pro. sed
hic pater. q̄ sum. c. 15.

reprimendi. et ne ad effectum vē
mant compescendi. **I**sta est emi;
auicula que in nido carnis nostre
cubat. **I**sta est illa que abrahæ sa
crificium fedat. et que thobie o
culos execat et obfuscat. **I**stam
necessitatem est q̄ perimmatum in car
ne nostra viuere. sufficit tamen q̄
pullos eius possimus tēperantia
retinere. **A**d hoc videtur facere il
lud. leuitici. xxii. q̄ mater et fetus
eius nō debebant in die eadē in
molaris. q̄ concupiscentia carnis
et ipsius mali actus non possunt
simil per hominem eneruari. **V**ic
pomitur illud. Non arabit in boue
et asino. **I**tem. Non induens ve
stimento lino lanaq; contexto. sed
hoc habetur. s. leuit. xix. **F**

Hec dicitur q̄ si quis oppres
sat puellam et clamauerit
dato q̄ nō audit a fuit. ipā nū
latenus punitur. Si vero non
clamauerit. tunc cum suo oppres
sore occidetur. **M**or. **D**ic q̄
clamor est confessio que quādoq;
non auditur. quādo constat in te
rīus in sola cordis stratiōe. q̄i q;
auditur in verbali prolocutione.
Istud est ergo verum q̄ quando
dyabolus aliquam puellam. alii
quam personam per peccatum op
primit. tunc vere si p confessionē
clamauerit dato q̄ sacerdotem a
liquem qui eam audient nō iue
nerit. mortem perpetuam non in
currat. sufficit enim anime pecca
trici clamor cordis si non sit sac
dos qui audiat verbum oris. ps
Clamauerunt ad dominum cum
tribularentur. et de necessitatib;
eorum eripuit eos. Verumptan

si sit per peccatum oppressa et nō
clamauerit et nēc vocem cordis
nec clamoris contra dyabolū op
pressorem emiserit. tunc vna cū
dicto suo oppressore in eternum pe
nitita. **G** **V**l̄ dic q̄ clamor
orationē signat. Quotiens et
go dyabolus caro v̄l̄ inmundus per
temptationem vel tribulationē
nos mititur opprimere et per ma
lum consensem corrupte toties
debemus ad deum p orationē cla
mate. et tunc si deuote clamaue
rimus et dei auxilium imploraue
rimus. dato q̄ nos nō audiat. s
in peccatum collabiet a dyabolo
corrupti permittat. punitionem
tamen seu damnationem nō in
currimus. quia sc̄z quod in nob̄
erat fecimus. sed qui nos exau
dit nō miuem⁹. Sepe enim oc
ulta dei dispensatione agitur q̄
homo licet clamans et repugnas
in peccatum collabi permittatur.
vt dum fragilitate suā experimē
to discit humilior habeatur iuxta
illud. beb. v. Cum esset filius dei
didicit ex hys que passus est obe
dientiam. **A**c si diceret q̄ fili⁹ dei
iustus et predestinatus quādo
temptationē v̄l̄ peccatum patitur.
vt humilis et obediens effici mēat

Caplm. x.

A

Q Onūtūr hic osēquēt q̄
tuor genera psonaq; q̄
bz īgressus ī ecclāq;
v̄l̄ ppetuo s ad tēpus
negabat. Primi sūt illi q̄ ī mem
bris gñatiuis erāt l̄ attriti l̄ tū
cati scilicet eunuchus et similes.
m ij

Secundi erant illi q̄ defectū nata
lium paciebantur. scilq; manseres
spuri et alij de illegittio thoro p̄
creati. **T**erci erant anomites: q̄
interpretantur populus turbid⁹
qui fuit de stirpe amīmō filii loth
gemitus. **E**t moabites qui int̄pre-
tantur populus mēroris q̄ scz de
genere moab alterius filii loth fu-
it natus. **I**sti enim duo populi si-
l̄s istabel de egypto vementibus
a fame et siti peuntibus ac in de-
serto laborantibus occurserunt v̄l pa-
nem et aquā cōcedere noluerunt
s; poti⁹ ad maledicēdū eis balaā
excitauerūt. **D**eī exīm. **M**or
Dicamus ergo allegorice q̄ isti p̄
mi signant homines ignorantes
et inscienticos, qui scz nestiunt
alios p̄dicando cōuertere. seu spi-
ritualiter generare. **S**c̄di signant
symoniacos, quos non legitim⁹
vir ecclesie xps vel bonus prela-
tus genuit l̄ produxit. sed poti⁹
quos adulter scz dyabol⁹. carnis
affectus. vel malus prelatus ille
gittimus voluit introducē. **T**er-
cii sunt luxuriosi qui turbidi sūt
populi mōrtuum res fetidas et tur-
bidas solent p̄cesteris exercere.
Quarti vero sunt auati qui popu-
li sunt meroris. mōrtuum per solli-
citudinem et timorem semper so-
lent in amaritudine cordis p̄ce-
teris hominibus vivere et manē.
Igitur ista est veritas q̄ ecclesi-
am dei. ad statum ecclasticiūm
seu ad officia et beneficia eccliesie
nō debent intrare ista quatuor ge-
nera peccatorū: scz eunuchi q̄ nō
generant per predicationēz. ille
gittime natī scz symoniaci qui ad

ulte tunc procedunt ad promotio
nem. amonites. i. luxuriosi qui
sunt populi turbidi per catnis infe
ctionem. moabites. i. ppls meritis
scz auari q sp habet sollicitudinem
merorē et desolacionē Tales ergo n
debent statū ecclie ingredi. nec ad
beneficia ecclesiastica pmoneri. ps.
Quibz iurauit in ira mea si intro
ibunt in regē meā. Isti tñ scz a
uari filiis isrl scz paupibz in deser
to huius mundi esuriētibz cū pane
et aqua. cum elemosinis non occu
runt. sed potius balaam malū p
pletam et ariolum. i. aduocatos a
baliuos cōtra eos et ad eorum expe
reditionē puocat et inducit Cō
tra qd dī. ~~Psaye. xxi.~~ Qui habi
tatis trā austri occurrit cū pam
bz fugieti. 11 B

¶ Oyses precepit populo israel qd ipse nō ab homine
tur egypciū apud quē fuit aduēa
l' colonus. nec etiam ydumeuz q
de esau fratre iacob fuit. ¶ qd
inquit ipse est frater tuus. alios
vero populos scilicet moabites et amonites p̄cepit ab hominari. et
nullum fedus cū eis vult iniurī.
¶ Mor Per filios israel qd de fui
tu te ad libertatem venerat intelligo
eos qd de paupertate ad diuicias al
cendūt. per egyptios vero intelligo
eos qd ipsos dum erāt paupēs ali
quotiens nutrieat. p ydumeū ve
ro fratrem suum intelligo eos qd
de eorum propria patētela ad paup
tatem veniunt. Igitur o tu popu
le israel. populus diuītum qui
de seruitute miserie ad statum p
spicitatis venisti. caue ne ab homi
neris egypciū idest vilium rusti

curtus quis dantes aliquip huius
et ipsa quo o nimis et beneficia
arum quae pia disponuntur exi-
stunt deo prout quis cognoscere
et vultus sicut in recompensia q[ua]d
paupe aliquip huius. sed non te
paupe nisi in genio; et paupe
et in genio non noue rite prece
longe q[ua]d p[ro]muntur si paupe os
vivit. Quod tamē leprosi sit tanta
etiam quā mala fuit q[ua]d cū ad 30
petratis venit nō amplius ab
quā p[ro]prie[ti]tate p[re]dictam i[n]f[er]mationem
cum videre volunt; et illes apud
quos aliquip egeni habet vixit
dicit uixit illius p[ro]prie[ti]tate
tres paupe suis oculis cū C
V[er]o q[ui] filii Iudei sunt religiosi
p[ro]muntur et cogenit sibi scula
res et laici qui se ab ipsius nō de
bet libidinosa p[ro]prie[ti]tate in cantata q[ui]
admodum suspicuntur. V[er]o h[ab]et
q[ui] solum in hac suscipit.
Ammonites varior[um] modicibus, i.
p[ro]prie[ti]tate a hereticis debet p[ro]prio
dilectu[m] ut non solum frigori
taceat. V[er]o h[ab]et
Q[uod] vniq[ue] noctu[m] collubat
lēp[or]is l' aliquid inimicū et
treacherum statim extera saffra eri-
re debet; et in infante lot[us] aq[ua]
non redibit; sic ut hic te sup in
natis locis et passib[us] cōtemneatur.
V[er]o h[ab]et
Sic tunc statim cū q[ui]s a
h[ab]itu mortali peccato collubat et
sunt p[ro]prie[ti]tates p[ro]prie[ti]tates
tunc q[ui] statim debet imuni-
cū sanguinem et cohabeat et sā
tum sanguinem fe[li]x est iudicare; q[ui]
admodum p[ro]prie[ti]tate dignum
est illa et ea cogitare; quo us
leprosi compunctiones excep-
tione

cum apud quē abuena aliquā fuis-
ti. et a quo nutritus. et benefici-
at dū eras paup aliquocies exti-
stisti. sed potius ipsuz recognosce
et dilige. Nec hēas vere cundiā qz
paup aliquādo fuisti. sed poti⁹ te
puta tibi ad gloriam. et pauperes
consanguineum noli cōtempnere
fugere. qzqz nunc sit pauperior qz
vidisti. Cui⁹ tamē sepe fit cōtra-
rium. quia multa sunt qz cū ad ps-
peritatem remūt nūqz amplius ali-
quē pauperes parētem l' osāguine-
um videre volunt. et illos apud
quos aliquā egem fuerat vilipen-
dūt uxera illud. puer. xix. Fra-
tres paupers hōis odet eū.

Vl dic qz filii israhel sūt religiosi
yōumei vēo et egypti sūt secula-
res et layci. qui sc̄z ab ip̄is nō de-
bēt abhoīari. s. poti⁹ in cantate a
beniuolētia supportari. **Vñ. Ho-**
xiii. In hēmū in fide suscipite.
Annomites vero et moabites. i.
peccores et hereticos debēt ppetuo
detestari. nec eoz assortiū frequē-
tate.

Quā qz nocturno polluebat
sōpno l' aliquā imūdiciā cō-
trahēbat. statim extra castra exi-
re debebat. et in respere lot⁹ aq-
iteuz redibat. sicut hic et sup̄ in
multis locis et passib⁹ cōtinetur.

Mor **¶** Sic vere statim cū qz a-
liquō mortali peccato polluitur ca-
stra paradysi exire p̄ cōsiderationē
tenetur qz sc̄z statim debēt imū-
dū se reputare. et cohabitacōe sa-
ctorū indignum se eē iudicare. a
a tabernaculis paradysi dignum
extra pelli et eici cogitare. quousqz
sc̄z aqua compunctionis et confel-

sionis sit lotus. et quodus in ipso
vespera venērit. i. quousqz ardor
concupiscentie sit in eo diminut⁹
tunc enim potest castra mūdatus
intrare. et de ingressu paradys
si spreare. **ps.** Ingredere in re
quiem tuaz quia dōis beneficat t̄
bi.

Hic p̄cipit qz filii israhel cū cēnt
in castis habent locuz de-
putatum ad requisita nature. s.
ad purgandū ventrem. verūpta
men semper vnum paxillū de-
bant in balteo portare quo debe-
bāt trā fodere et stercus qd ege-
sserāt operire. ne forte poss; fed̄i
tas dñm qui castra israhel circui-
bat offēdere et ḡuare. **Mor**
Sic vere loquēdo moralit̄ hō pe-
cator debet extra castra. i. extra cō-
mumonē sactorū se reputans cer-
to loco l' coram sacerdote feditatē
suorum vitiorum per cōfessionem
ege rere et paxillo acute cōmpūc-
tionis terram humilitatis fodere
a terrenitatem vilitatis prope co-
gitare. et sic per satisfactionē in
mundiciam vitorum debet a dei
oculis qui castra cordis nostri cir-
cuīt et considerat. i. a punicōe sue
iusticie contegere et celare. **Tūc**
ē in feditas peccatorum nostrorū
a dei conspectu tegitur quādo qd
per confessionem egestum est per
terram. i. per mortis memoriam l'
p̄ satisfactionā penitentiam operit
Terra enim est subiacens humili-
tas vel penitentie grauitas vel
nostra considerata terrestritas:
que sc̄z omnia dei ocul' de nostris
peccatis satisfaciunt. et ipsa ne
amplius videantur sepeliūt atqz

m vii

et regunt. ps. Beati quorū tensile
sunt iniqtates et quorū tecta sūt
peccā. Et sic expomit stephanus de
legoto in sua postilla.

Hec adhibetur mandatū ubi
dicitur sic. Non tradas ser
uum dōmino suo qm ad te confuge
rit. sed habitabit tecum. et in v
na vrbium tuarū rēquiescat. nec
contumes tēū. Nec offertes merce
de prostibuli nēc pācu camis in do
mo dei tui. Vineam proximi tui
ingressus tolle de viuis p̄tum tibi
placuerit. foras at portate aliqo
tibi non licet. Segetem etiam a
mīa tui si itraueris manu potes
tenere et comedere. Falce at n̄ po
teris aliqd discerpere v̄l auferte.

Mor. **I**sta possūt applicari ad
multa. scz. q̄ cum quis seruus di
aboli l̄ mundi. scz. secularis l̄ insi
delis. ad fidem l̄ ad religionēm co
fugient utpote quia relata genti
litate fidelis. vel relatio mūdo re
ligiosus factus fuerit. proculdu
bio talis sic nouiter cōuersus aut
fugiens non est exasperad⁹. nec
scandalis aut iniurijs molestad⁹
ne per turbationē aut scandaluz
itez ad manus dñi sui scz. mūdi
vel dyaboli reuertatur. s̄ poti⁹ ē
supportandus. et in una vrbium
nostrorum scz. in ecclia vel religio
ne pacifice viuere p̄mittd⁹. Cu
ius tamen contrarū multi austeri
faciūt prelati in religione. q̄ sub
ditos suos compellunt p̄e austre
nitatem sua ad primos dominos su
os scz. ad mundum vel dyaboluz
per apostasiam retroire. Quod e
tiam faciūt malī xp̄iam. qui scilicet
p̄e sua mala exempla n̄ scandala

quandoq̄ faciunt nouites couer
sos ad fidem iterum ad v̄sum gēti
litatis redire. cum tñ dicat domi
nus. Math. xvij. Si quis scāda
bauerit vnum de pusillis qui in
me credūt. expedīt ei et suspeda
tur mola asinaria in collo eius.
et demergat in p̄fidum manus.

G Quantum ad illud p̄e
cepit de mercede meretricis. vel
de precio camis non offerēdō p̄t di
ci. q̄ in hoc videtur dominus do
na iniquorum p̄mitus reprobat
Camis em̄ rapinam signat. mere
trax vero luxuriam designat. Ne
igitur mala mulier possit dicere
se velle meretū. vt de lucro ob
lationem vel elemosinam faciat.
n̄ ne dicat h̄o se velle rapere et ex
inde deum honoret vel pauperem
enutiat. reprobat domin⁹ vtrūq̄
scz mercedem meretricis et pācu
rapacitatis vel camis. Ac si diceret
q̄ sibi non est accepta elemosina
vel oblatio que fit de lucro turpi
tudinis vel de violētor acquisitis
Non enim sunt facienda mala vt
remāt h̄o ad ho. in. Vnde eccl.
xxviiij. Immolans ex iniquo ob
latō est maculata. sequitur dona
iniquorū n̄ p̄bat ic. **V** De vinea
vero intus comedenda et nō expor
tanda. p̄t dici q̄ vinea fructus nei
xp̄i ē sacra scripture. de cuius v
ius. i. de cui⁹ seceris et doctrinis
licitum est cuilibet se faciat et de
lectare. Verum tamē extra por
tare. hoc est istas vias diuīmatū
scripturarum ad extētiora mūdi
negocia applicare nulli est licitum
vel concessum. Non enim vule
dominus q̄ illa que ad salutem

ministrum constituit in fidelan
um negotiorum vñbus expedit
aut v̄l ob morti vanitas fructū
aut v̄l abdicatione. Qd̄ ē contra
illos qui in monachis canadens
et alijs eis nazamim; et lōcē
eis p̄fidis minime facias v̄b et
dignare; et occa illos enā qui
al mōi hūte et topale vñtilit
theologā poscas seu docet. **V**
Delege vero viam manu man
da nō fale trācida. polluimus h
oc. sybogas viam ē dōmī. an
uerſā p̄t. q̄a hic plausu
tue mītare q̄ ip̄sī locū est
examinare vngū. p̄mitto. Sed
deveni ip̄sī no p̄det falām ture
et aucti p̄missio statim apponē
sp̄ aucti monitiones ip̄sī debet
manu trāt et hūte et q̄p blādē
dōc nō trācendo p̄missū cal
igā. Dic at iēdo marie de ill
q̄mē. et de quorū emēzātōe
plausu p̄t q̄a albas si illas obti
nat l̄ p̄missū p̄fū. auctore p̄
missū fale vñtice leges vñtūq
trācida. utra illud. **V** **xxviii.**
Qd̄ h̄o falāt hā et metu qm̄ manu
tātū mētis.

H Je ponit q̄ si quis habet
herbis que propter aliquaq
folidatē oītis ip̄sī dispietare
potest h̄elli repudion libi dare;
et p̄fā alba vico diuīmatē et a
līn locū quis pulchritudē accepē
nonnūtamen sic erat q̄ ip̄sī sic
trācida et sic creā domino vilē
fatum nō poterat amplius cohā
erit me si vñlē ita eam recipere
vñlē q̄ libi amphi p̄pulace.
V **v** et frōs ē frētūlā vi
tālā carnis vñpūfūcia. **V**

animatum ordinantur in seculare
um negotiorum usibus expedita-
tur. vel ob mundi vanitate stude-
tur vel ad discordantur. Qd est contra
illos qui in mundanis cantilenis
et alijs vanis dictaminib; et sci-
ens phibitis utitur sacris vobis et
dogmatib; Et contra illos etiam qui
ad mundi laude et temporaliter utilitatem
theologia predicat seu docet. ¶ **I**
Consegete vero vicini manu tene-
da non falce trucada. possumus di-
cere. quod segetes vicini est conditione l' con-
uersatio pxi. quia tunc platus dici-
tur intrate quoniam ipsa icipit visitae
examine corrigere l' punice. Sed
revera ipse non debet falcam dure
et austre punitionis statim apponere
sed dulces monitiones ipse debet
manu tenere et fricare et quoniam blandie-
do et non exacerbando proximum cas-
tigare. Hoc autem itedo maxime de illis
qui penitent. et de quorum emendatione
plati sperat quia alias si esset obsti-
nat l' periuus possit austere pu-
nita et falce iusticie leges victrix
reducari. iuxta illud. Apocal. xiii.
Mitte falce tuam et mete quoniam matu-
rauit messis. ¶ **R**

Hec ponitur quod si quis habet
vixorem. que propter aliquas
fidelitatem oculis ipsius displaceatur
poterat libellum repudii sibi dare et
et ipsa altera viro dimittere et a
hanc loco eius pulchritudine accipere.
Verum tamen sic erat quod ipsa sic
repudiata et sic coram domino vilē
factam non poterat amplius reha-
bere. nec si vellet iterum eam recipere
licebat eam sibi amplius copulare.
¶ **M**or. ¶ **V**xor sedis est secularis vi-
ta. l' etiam carnis concupiscentia. Vx-

or vero pulchra est vita contempla-
tiua l' penitentia. Quia igitur istud
est verum quod vxor nostra prima
scilicet vita secularis vel concupi-
scientia carnalis multas continet
si se fidelitates quaque viris spuma-
libus displaceat. et eorum offendit
multipliciter voluntates. ideo isti
licitum est talem uxore cepi-
diare et dimittere. et ad pulchri-
orē uxorem scilicet ad vitam religio-
sam et contemplatiuam euolare et
lyra lippa et festa ad immissa ad ea
celcis conubia transmiserat. et in
statim secundum uxorem scilicet carnis concu-
piscentiam l' secularis vitam alijs
viris secularibus dimitti te. Ne
cumptamensi sic fit quod ipse de hoc
peniteat et quod secunda uxori scilicet penitenti-
a l' celo quoniam assumpit sibi dis-
plicat. et ad primam uxore. i. vita
secularis et carnalis dimissam redi-
te voluerit illud facere non potest
quia scilicet nullus vite male quoniam di-
misit et quod coram deo et hominibus fe-
da appuit iterato se coniuge va-
lebit quia scilicet homini non licet retro-
cedere. nec assumpio arduo apposi-
to retroire. quia sicut dicitur. luc.
ix. Nemo mittens manum suam
ad aratum et respiciens retro est ap-
pus regno dei. Vel dic quod uxori fe-
da est culpa. et pulchra est grata. Si
ergo pro grata dimiseris culpa ipsa
amplius recuperare non debes. re-
sponde. s.

Omnia peccatum quod cum quoniam uxori
debet. sed cum uxori sua liberte qui
escat. ¶ **M**or. ¶ **Q**d ad hoc per al-
legari quod ille qui nouam vixorem scilicet
gratiam l' religionem accipit a bello. i.

secularium negotiorum tumultu debet cessare. et quieti contemplationis vacare. ¶ Vl dic contra qd illi qui uxores accipiunt. et qd in carnis operibus se ingerunt. nunq ad bellandum contra vitia utiles sunt. ¶ Vl dic qd uxor est mundi prosperitas vel etiam carnalis affectio re. sicut. s. Corin. vñ Qui cu vxore e sollicitq e qd sunt mundi.

¶ Capitulum undevimum. // A

Kem hic ponitur vñqz aliud mandatum prohibitiuum. ubi dicitur Non accipies loco pignotis inferiorem et superiorem molam. animam enim suaz apponuit tibi. Deute. xxvii. ¶ Mor Istud communiter exponitur per doctores de timore et spe Timor enim est spes sicut spuiales mole. timor inferior considerans infernum que est pigras et immobilis. spes vero superior considerans paradysum que est mobilis leuis et agilis. Int istas em molas mes nostra voluitur et molitur. et a furfure. i. a superfluitate criminum expurgat. Ista ergo duplex mole scilicet spes a timore non debet impignorari. nec per peccatum usuratio dyabolo obligari. quia scilicet sine timore mens n. muz presumetur. et sine spe penitus desperaret. et sic utilis est spes qd tollit periculum desperationis. Predicato ergo l prelato vide illa scripture dicere. qd neu

tram molatum istarq velit a peccatore tollere. sed potius qd utraq in eo studeat conseruare. Judicium pmo. Dedit ei pater filius iranguum superius et utriguq inferius ¶ B Vl si vis dic qd mola superior que tenet farinam ne furtuq euolet signat timorem. qd tenet mentem ne euolet presumendo. mola vero inferior que tenet farinam ne inferius cadat est spes que tenet mente in ne in infernum corrut desesperando. Neutra ergo istatum molarum est ab homine tollenda. sed utraq i qualibet conservanda. Cuius tamen contrarium faciunt adulatores. qui auferunt homini molam timoris dum promittunt peccatorq impunitatem. et etiam quidam heretici de solatores qui tollunt ab homine molam spei dum predictum salutis impossibilitatem. Quales etiam fuerunt nouatiani. qui dicebant impossibile esse lapsu post baptismum per penitentiam ad eandem gratiam posse resurgere. Vl dic qd mola superior est nouum testamentum. inferior est antiquum. quicum scz utruq est necessarij et neutruq per se sufficiens seu firmum.

Precepit dominus qd cu; qd pignus pauperis habebat ac sperare. domum eius non debet intrare. sed quod sibi offeretur pignus debet exterius expectare. ¶ Mor Istud inuenitur sic expositum. qd sit per pignus peccatoris intelligitur confessio delicto rum. quā cu sacerdos vult acceperit debet peccatorq violentia facete. s

pro qd uelut ambo pignus erunt expositare. Domum confratricis habent utrue intrare de peccatis suis plorare majendo. nec curvissimas nosas inuestigando hoc in ipsi as familia moueat peccata non novatur perfectum. ¶ Quidam est ergo ut illud quod quis nob̄ obicit respectum. qd pignus pignus indagem. ¶ Pueri et ueni. No queras iniquam in domo uasti. Quia alia penitentia est ea levior. sicut a dabo supra dicta.

¶ Capitulum duodecimum. // A

Omnes finit uenient deinde fratres eius uixit ipius debet aea recte et semper fratre suo matru iustitiae. uixit enim ipsa ipso generat. non sibi sed mentio fratrum attribuenda. ipsiusq ad opem filius dicitur qd in hortis tate ipso fucidebat. Si vero ipse uixit fratres nollet uxori fratre acceptum ipius fucitatem. tunc ipsa multe calamita ipsi debet solue. et in facie eius spuiae. uel habet ipi ad via altera. sicut dicitur deo. xv. ¶ Mor Sicut aliquo dicitur. qd iste uir pignus. uixit eius est platio. simius fut uox fratre eius fut bonitas et locu. Ita ergo est ueritas pignus. uixit eius est platio. sicut benevolentia mortuit. nunc ueritatem pignus. sicut pignus

potius q̄ volūtārie cōfīdēo pigno
offerat exspectare. Domum con
scientie sue nō debet itare de pec
catis nimis p̄fundē īq̄tēndo. nec
circūstantias notas īvestigādo
nē sc̄z ip̄su ad similia moueat pec
cata que non nouerat persecutan
do. Melius est ergo ut illud quod
quis nob̄ offert exspectem⁹. q̄q̄
nimis p̄fundius īdāgem⁹. Pro
uer. xxiiij. Nō queras īq̄tēm
in domo iusti. Multa alia ponūe
hic. s̄ vide ea leūitica. xix. a alibi
supra tacta.

¶ Capl'm duodecimūm. // A

Onm aliq̄s sine liberis
decedebat. frater eius
vxorē ip̄si⁹ dēbat acci
pere et semē fratri suo
mortuo fūscitare. vxor em̄ ipsa
q̄ generabat nō sibi sed mortuo
frati attribuebat. ip̄siusq; ad
optiuus filius dicebat q̄ ī heredi
tate ip̄si⁹ succedebat. Si vero ip
se viri frater nolebat vxorē frats
accip̄ l'semē ip̄si⁹ fūscitare. tunc
ipsa mulier calciamēta ip̄si⁹ debe
bat soluē. et ī faciē eius spuc̄.
et sic licebat ip̄i ad viri alteri⁹ co
pulā euolate. Deu. xxv. // Mor
dic si vis allegorice. q̄ iste vir p̄
m⁹ ē platus. vxor eius ē platio.
semē eius sūt subditi. fr̄s eius sūt
boni fr̄s et soci. Ista ergo ē veri
tas q̄ q̄n aliquis vic. i. aliq̄s pre
latus l' beneficatus moritur. tūc
necessē ē q̄ vxor eius viduata ec
clesia vel prelatio. fr̄i l' pp̄m quo

ip̄sius i. àlicui q̄ sit de gremio et
cōfrateritate ip̄sius comūgatur
et q̄ nō extrane⁹ s̄ magis cōpat
dea. cōfrat. canonicus. l' vian⁹ ad
istius v̄xoris regimē et cōnubiu⁹
assumatur. a quo sc̄z semē fratus
i. subditi et defuncti qui cu⁹ mor
tuo commortui erant i fide et mo
ribus fūscitentur. quia scilicet sicut
dicitur. Prouer. xvij. Frater q̄
adiuuatur a fratre quasi ciuitas
firma. Nūquā em̄ debet extrane⁹
ad aliquam ecclesiam promoue
ti. dum tamē ī gremio et cōfrat
itate collegij possit ydone⁹ ceipi
ti. Si vero frater huius sc̄z bonus
subditus nolit istam v̄xorem du
cere. i. ad prelaturam promoueri
et forte nō potest iaz aliquis alio
ydoneus ceperit. tunc ali⁹ remo
tior poterit eligi et assuimi. Verūp
tamen ipsa mulier. i. ipsa ecclesia
talem se refutantem merito debet
cōtempnere et conspuere. et calci
amento pr̄uilegiorum nudare.
qui sc̄z semē fratus. i. subditos de
functi prelati noluit fūscitare.
Vel dic q̄ vir mortuus est malus
prelatus. frater eius viuus ē bo
nus doctor et gnarus. qui videns
fratrem suum. i. prelatum ēē mor
tuum. i. insciūm et ignarum. et
pter defectum generationis. i. p̄
dicationis subditorū semine de nu
datū. debet v̄xorem eius. i. ecclē
siam prochiam vel dy oceſim ip̄si
us ibidem predicando accipere. et
neglectum pro suo fratre sumere.
et semē nouorū filiorū ip̄si fratri
suo spūaliter generare. Q̄ si fa
cere noluerit calciamēta bonorū te
poraliū et subuētōe elemosinariū

iuiste poterit ipa vxor ecclesia ta
li fratri vel proximo. i. tali doctori
predicatori subtrahere. et ipsum in
facie conspueere. i. ipsum publice
poterit increpare. **T C** **V**el
dic q̄ primus vir fuit moyses q̄
de uxore. s. synagoga seu lege an-
tiqua liberos. i. homines in gratia
constitutos generate nō potuit.
immo sine tali semine decessit. q̄a
sicut dicitur. **H**oma. vij. Nichil
ad pfectum adduxit lex. quaz p̄
frat eius cristus uxorem eius. i.
synagogaz seu anquam legē dux-
it. tenuit. credidit. exposuit et
acepit scdm illud. **M**ath. v. No
vem soluere legem sed adimplē.
et istam uxorem antiquaz in no-
uam nuptiam suam. i. in ecclesiam
comuta ut. et sic fratri suo moy-
si semen. i. filios gratie suscitauit
et fidèles et cathólicos esse fecit.
Math. ij. Potens est enim deus
de lapidoibus suscitare filios abra-
he. **V**el dic q̄ cristus fuit pri-
mus vir. qui sine literis. i. fidelibz
dicitur decessisse pro eo q̄ paucos
fidèles legitur dū viueret couer-
tisse. sed reuera frēs eius scz apol-
toli et sancti predicatores. uxore
eius. i. ecclesiam et eius regimen
aceperunt. et ipsi fratri suo mor-
tuo. i. cristo filio. plueros genu-
erunt. illos scz quos ad fidē et ad
iusticiam conuerterunt. **II** **D**

In isto capitulo p̄cepit dñs
q̄ os lois enturantis in a
rea messis alicuius nō debebat al
ligari. non alligab̄ inquit os lo
uis terentis in area fruges tuas
Vnde videtur ex scriptura suppo
nere q̄ in illis partibus non cum

flabellis sed cum animalib⁹ sege-
tes traturabantur. **T** **Q** **o** **r** **4** **I**
ta videtur apostol⁹ de p̄dicato re-
exponere qui scz est quasi bos in
area domini pro segete fidelium tra-
turanda. i. verb⁹ et icrepatiōnib⁹
cortigenda et a paleis. i. a viens
segreganda. quia reuera talis n̄
debet os albigatum habere ne ali-
quid comedat. sed potius licetum
est et iustum ut os liberum habe-
at. i. vt ab illis quib⁹ predicit vi-
ctum et stipendia vite sumat. **T**e
ste enim domino. **L**uce. x. **D**ign⁹
est operarius mercede sua. Et se-
cundum apl⁹ prima ad Corint.
ix. nullus tenetur propri⁹ stipen-
dij militare. et qui seruit altam
debet vivere de alta ri. i. nō mag-
num est si is qui spūalia seminat
temporalia et necessaria sibi me-
tat. **V**el generaliter istud po-
test allegari de quolibet huiore
vel operario. cui scilicet est in ne-
cessariis prouidendum. et meati-
onatibus stipendijs compensan-
dum. **L**uc. x. **D**ignus est operari-
us mercede sua. **rc.** **E**

Hec etiam ponitur q[uod] e[st] q[ui]d
per iudicem ad verbata con-
depnandus erat. numerus plaga-
tū ultra q[uod] oragenarū numerū at-
tingē nō dēbat. de quo etiā dicit
apl⁹ .iiij. ad Corint⁹ .xi. q[uod] q[uoniam] q[ui]nes
q[uod] oragenas una cū min⁹ accep-
sc̄ q[uod] una sola de q[uod] deaq[ue] inta defi-
ceret sufficiebat. Et causā reddit
ne inq[ui] se fide laceratus ante oculū
os tu os habeatur frat̄ tuus.
Mor⁹ **A**lb allegari p[otest] q[uod] nūc q[ui]
etudie contra h[ab]iem p[ro]cedendū
s q[uod] natura sp[iritus] ē cōsiderāda et ei

*Vnde seruit ad
nomen omni nomine homini
per dominum patrem. Quia etiam
pudicitia ex ipso est in nobis. quod
ipsum habemus ad iudeos ad
curia fratrum iuste. et a Iohá-
nese.*

De conſequente ſentij pponi uiaſlo et rruſo dictum de alio et de iudicib⁹ infirmis e diſtinguo. Iro de hoc factum oſt. Ero. xi. Item de diuitiis in iudicib⁹ ſententiis de hoc vide Ioh. v. 19. Item de tenebroſis et malitioſis in preceptis. **P**er. **C**ura hoc autem q̄ h̄c impatit alia bene dicatioē legum ſituantibus. **I**nq̄ ſententiis q̄ diuina trinitas ſed et reputantur ignobiles. quia defenderant de angeliſ. Sicut de oculi patet aethereum aparet. Gen. xxi. **V**erum pamtē et ceteris moque. et nix et ſa bulon quāq̄ effent de filiis utrōbus. etiam quandoḡ mite ignobiles habeantur. etenim quia curie patet de faciuerat. et ſa bulon quia ultim⁹ he fuaret. **I**ta ignobiles fuit rea ne q̄ tab⁹ nobiliores conſtituerent ſup mōte gängim q̄ mite et puer diuifio ut factores le pueris ieret. ignobiles ſtatoſi ſuper monte et al q̄ intercep- tare rogo ut legis trāgcesso et malitient. **I**n q̄z mo- vites poteſt notari q̄ nobilium ſuum eſt beneueti q̄ maleadi

compatiendum. Vnde seneca ad
neronem dicit. q̄ non est homine
vtendum prodige. Quod etiam
pilatus de xpō tenere voluit. dū
ipsum laceratum ad iudeos ad
duxit. Ecce homo iq̄t. re. Iohā
m̄s. xvij.

Caplīm decimū fēcūm. // 2

Ite consequenter scilicet xxvij. caplo et xxvij.
dicitur de altari de la
pidibus informibus e
difcando. sed de hoc factum est.
Ego. ix. Item de deuteronomio
in lapidibus scribendo. sed de hoc
vide Josue. vij. Item de benedi
ctionibus et maledictionibus im
precandis. Mor. Circa hoc
aduerte q̄ hic imp̄cant̄ aliq̄ bene
dict̄es legem seruantibus. Itēz
scienduz q̄ aliquē tribus israhel
reputabāt̄ ignobiles. quia des
cenderant de ancillis. sicut de ortu
patriarcharum apparet. Genē.
xxxi. Verumptamē vt comestor
inquit. et rubē et sabulon quāq̄
essent de liberis uxoribus. etiam
quandoq; inter ignobiles habebā
tur. ruben quia cubile patris de fe
dauerat. et sabulon quia vltim⁹
lyc fuerat. Ita igitur fuit ver
itas. q̄ trib⁹ nobiliores constitu
to erat sup̄ mōte garizim q̄ int̄er
pretatur diuīsio. vt factores le
gis benedicerēt. ignobiles stet
rūt super monte ebal q̄ int̄erpre
tatur weago vt legis trāsgresso
res maledicerent. In qbz mo
rahiter potest notari q̄ nobilius
officium est benedicere q̄ maledi

cere. q̄ viri spūales et nobiles
et maxime predicatorēs et illi qui
spūales sūt iudices magis studēt
subditos ad obseruantiaz diuīs
legis inducere p̄mittendo q̄ com
iminando. amore q̄ timore. spe p̄
m̄j q̄ metu supplicij. Ecōtra v̄o
ignobilis trib⁹. i. iudices t̄pales
magis int̄untur subditos cōpellē
et a malo cohēcete maledictiōe
q̄ benedictōe. pena q̄ ḡtia. timo
re q̄ amore. Homē ergo stant in
monte garizim qui interpretatur
diuīsio. quia sc̄z isti a mūdi tumul
tibus v̄tis et concupiscēns se
diuidūt. Malī vero stant in mō
te ebal qui interpretatur weago
quia sc̄z p̄ auariciā om̄ia deuorāt
et cōsumunt. q̄a sc̄līcēt isti balli
ui et seculares iudices q̄ alios cō
pellunt ad bonum hoc solum faci
unt ad eos deuorandum. et ad e
mendas et lucra temporalia emū
gendūt. Vnde dicitur ista. xxxi
Deuorabunt eos morbi amarissi
mo.

Caplīm decimū quartū. // 2

Ter malas imp̄catēs
seu maledictiōes que
filii israhel nisi legem
seruauerint promittū
tur dicitur sic. Percutiet te dñs
ēgestato. febre. frigore et ardore
corrupto aere et rubigine. Sit ce
lum quod supra te est enēum. a
terra quā calcas ferrea. Det domi
nus ymbrem terre tue puluerē.
et de celo descendat super te cimis.
Tradat te domin⁹ corruētē āte ho
stes tuos. p̄ viā vna; igredians

ad eos. et p septē fugias. Omni
tpe calumpnias; fustimeas nec hēas
q̄ liberet te. Vroxē accipias et ali
us dormiat cū ea. Domū edifices
a aliis habitet in ea. Vineā plā
tes et nō vindemias eā. Semetez
multā iacies in tēā. et modicū cō
gregab̄ Oliuas habeb̄ et non vni
genis oleo. Aduena q̄ tecū versa
tur in tēā ascēdet sup te et erit s̄
lūmōr. tu āt de scēdes a eris inferi
or. Iste et multe alie maledōes
imp̄catur hic male seruātib̄ dei
legē. Deute. xxviii. ¶ Mor. ¶ Sic
reuera hodie p̄tm spūalit̄ p̄tm
lrāliter intellecte iste maledōes
ip̄cant ill̄ q̄ mandata dñi vilipen
dunt. q̄a p̄erto sicut videm⁹ isti
peccātūr egestate et fame auari
cie. feb̄e male cōcupiē. frigore in
deuotionis et desidie. ardore imū
dicie. corrupto aere luxurie. rubi
gine inuidie. Et ideo ipsi celū ere
um tēā fertēā et pluuiā puluete
am h̄nt. q̄ celū efficiēt eis etēū. i.
dūp̄ et nullib̄ influēcie emissiū.
etiam tēā ip̄is efficiēt frirēa. i. inu
tilis sterili's atq̄ sicca. aer etiā effi
ciēt eis puluereus. i. sicc⁹ turbine⁹
et ventofus et sic h̄nt puluerē p̄
pluuiā. siccitatē pro humicitate.
paupertatē p̄ opulentia. q̄a p̄er
du p̄catores ab obseruātia le
gis et mādatōn̄ dei se tetrahunt
oia lō t̄palia eis deficiūt nec a ce
lo influēcia nec ab aere pluuiā
nec a terra fructuum copia sicut
esset necesse pueniūt. Vñ. Ihe.
in. Posuisti terram in formatio
nib̄ tuis. ideo p̄hibite sūt stille
pluuiar̄. et serotinus ymber nō
fier. Et sic sequitur q̄ illi q̄ habet

o siuas nō vngūtūs oleo. illi qui multū frumentū in terra iacūt pa- rū eccligūt. illi qui habēt vro- res vituperia incūrūt. Sic etiam fit q̄ tales a fuis hostib⁹ ad littorā suppeditantur. et ipſis depau- patis aduenē q̄ fuit cū eis sc̄z vnu- rari et extranei de bonis eorū di- tātūr. q̄ breuit̄ cludēdo peccāno- stra causa fuit quare paupertates li- tes guerras et vituperia mactri- mus. totuz fit p eo q̄ diuine le- gis mādata nō custodiim⁹. **I**te- re. v. **I**niquitates vrē declinae- rūt hoc. et peccata vrā phibuerūt bonū a vob⁹. q̄ iūeti fuit i populo meo impn̄ z̄. **V** **Q**usta possūt moralit̄ et allegorice dia cōtra illos malos ecclesiasticos. qui cuq̄ fint filij israhel. i. dēu p hōt̄ et lo- tiā vidētes. et hēditatē ecclē tāq̄ filij legittimi possidentes. iphi tñ legem et mādata dei n̄ custodiūt q̄z̄p̄ multa mala t̄paha et spūa ha meurūt. **E**t m̄ est q̄ isti hōd̄ pacūtūr esuriem auaricie. febrez cōcupisēcie z̄. vt sup̄. **E**t ideo fit q̄ celū sup̄ ipſos ē eteū. i. q̄ sup̄ rioreſ ſui sc̄z p̄ncipes et plati ſunt eis crueles et clamorosi pant̄ a brigosi. **T**erra etiā quā calcant ē eis ferrea qz. s. inferior p̄plus qui p trā intelligit ē eis durus iēuo- t⁹ ferre⁹ et austere⁹. **E**t qd̄ p̄l⁹ eft iſti recipiunt pulu etē p̄ pluua. i. temporalia que ſunt hic puluis ā te faciem teni recipiunt pro ce- lesti gratia. tertena exspectant vel acceptant pro spūah influen- cia. et pro eterna gloria finaliē de celo deſcedet sup̄ eos amis. i. in fermi ardor et māedium. **I**sta em̄

prochdolor se hñt per ordinem q̄a
scilicet legem dei non custodiū
mus. ideo multa vicia incurrim⁹
etudeles et malos superiores et
rebelles inferiores inuenimus. et
quod deterius est spūalia cum ter-
renis. et eternalia cum tempora-
libus conutamus. Ecce igitur
iam ante hostes nostros scz dy-
bolum carnem et mundum spūa-
liter corruimus. a q̄q̄ per unam
viaz scz per gratiam aut per bap-
tismum v̄l per penitentiam cōtra
eos veniamus. ipsos tamē nō vi-
amus. imimo eos per septem vias
. i. per septem mortalia vicia fugi-
entes cotam eis succumbimus a
perimus. ita q̄ iam de nob̄ potest
dyabolo dic illud quod pominuit
i capitulo p̄ce deti. Per viam u-
nam vement contra te. et per sep-
tem fugient a facie tua. Et bre-
uiter omni die patimur calump-
niam et a spūalibus et temporali-
bus inimicis. et nullus est qui li-
beret nos. quia ad litteraz dom⁹
nostras vineas armēta et boues
et asinos seculares rapunt. uxo-
tes nostras. i. ecclesias et bñficia
alieni scz ambitioni et symoniaci
a nobis auferunt. et cum eis dor-
miunt. et aduene qui nobiscum
versantur. i. layci a minoris stat⁹
homines super caput nostrum as-
cendunt. et nos sibi subiciunt et
submittunt. que scz omnia pecca-
ta nostra faciunt. Ezech. xxiiij.
Scelus tuum et formationes tue
fecerunt tibi hec. T C Q Vl
alio modo dic q̄ iam i ecclesia ce-
lum. i. deus noster est eteus. i. du-
rus et fiscus per sue gratie subtra-

ctionem. terra. i. populi fidoit vi-
dentiae ferrei per obstinationem
et inductionem. pluia. i. doc-
trina videtur puluereā et cine-
rea per avaracie finalē intentio-
nem. scientie enim et doctrine ec-
clesie que per pluiam designan-
tur puluere e sunt. inq̄ntum scilicet
ad aggregandum puluerem di-
uiciarum ordinantur. ut patet
de scientiis ciuilibus et munda-
nis. ita q̄ ecclesia iam potest di-
cere illud. Job. vii. Ecce nūc
in puluere dormio. Etiam per
puluereū accipere possumus bo-
na temporalia. quia scilicet ita
est q̄ tota pluia id est tota con-
solatio nostra est in puluere acq-
uendo et terrenorum cinere colli-
gendo. Isaye. lxv. Serpent
pulius panis eius. Quid plu-
ra? Jam videmus q̄ in ecclesia
predicatores multum semen bo-
ne doctrinæ seminant. parum ta-
men de fructu salutis animarum
reportant. Multas habet ecclæ-
sia oliuas et vineas. id est multos
diuites et pingues. qui tamē o-
leum elemosinarum et vimini
consolationum alis non distillat.
Abacuc. in. Non erit germen
in vineis. mentietur opus oliue
et arua non afferent cibum. et
cetera.

¶ Explicit Liber Deuteronomij

¶ Incepit Liber Iosue.